

Međunarodna pravda/MKSJ: novembar/decembar 2011.

Author: [Mirza Ajnadžić](#)

Mladi ljudi nadahnuti rezultatima jednogodišnje inicijative.

Piše: Mirza Ajnadžić iz Sarajeva (TU br. 724, 19. januar 2012.)

Projekat čiji je cilj podizanje svesti o procesima tranzicione pravde u Bosni i Hercegovini (BiH) kulminirao je filmskim projekcijama na kojima se raspravljalo i o samom projektu.

Dvanaestomesečni projekat „Priče iz tranzicije“, koji je finansirala holandska vlada, realizovali su IWPR i njegovi lokalni partneri: sarajevski Centar za savremenu umjetnost, Studentski radio eFM, te Centar za pravdu i pomirenje.

Za učesnike je odabrano petnaest mladih izveštača iz svih delova BiH, koji žele da se bave novinarstvom. Oni su pohađali trodnevnu multimedijalnu radionicu, koja je u Sarajevu održana tokom januara 2011. godine, i na kojoj su savladali osnove štampanog, radijskog i televizijskog novinarstva. Takođe su upoznati i sa mehanizmima tranzicione pravde i njihovim značajem za budućnost BiH.

„Ljudi u Bosni i Hercegovini, uključujući i novinare, ne znaju previše o tranzicionoj pravdi“, izjavio je nakon te obuke Dejan Petrović, student prava iz Srebrenice. „Zbog toga je ovaj projekat toliko koristan. On će pomoći mladim izveštačima da taj koncept što bolje razumeju, i omogućiće im da o ovim pitanjima izveštavaju na pravičan i odmeren način.“

Tokom narednih 12 meseci, polaznici su naučili kako da pišu novinske članke, stvaraju radijske izveštaje, te vrše istraživanja i proizvode televizijske dokumentarce. U tom su periodu realizovali 12 opsežnih izveštaja za IWPR, kao i 30 radijskih izveštaja za Studentski radio eFM. Takođe su saradivali pri stvaranju šest tridesetominutnih televizijskih dokumentaraca, koji su na bosanskoj državnoj televiziji bili emitovani u novembru i decembru 2011.

U znak obeležavanja okončanja projekta, u jednom sarajevskom bioskopu su održane dve javne projekcije na kojima su prikazana tri dokumentarca koje su načinili mladi polaznici. Prva projekcija bila je namenjena srednjoškolicima, a druga nevladinim organizacijama i medijima. Nakon obe je usledio i razgovor publike sa autorima filma.

Na projekciji za srednjoškolce, održanoj 9. decembra, prikazan je film „Vaši i naši“, koji govori o predrasudama koje mladi ljudi iz različitih delova BiH gaje jedni o drugima zbog etničkih podela. Usledila je i živa rasprava, koja je potrajala više od sat vremena. Učenici su izneli svoje stavove i otkrili koje stereotipe imaju o drugim etničkim grupama.

Mnogi od njih su priznali da retko putuju u ostale delove BiH, one u kojima je njihova etnička grupa u manjini, jer im to ne bi bilo ugodno.

Nakon projekcije, rekli su kako su sada spremniji za putovanje, pošto su shvatili da njihovi vršnjaci iz drugih delova zemlje imaju slične neosnovane strahove.

Profesor umetnosti iz srednje škole u Dobrinji, Srđan Rodić, koji je zajedno sa učenicima prisustvovao projekciji, kazao je da su mladi ljudi u BiH žrtve predrasuda koje šire mediji.

„Mediji su mlade ljude ubedili u to da sa druge strane entitetske granice postoje ljudi koji ih mrze naprosto zato što su drukčijeg etničkog porekla“, kazao je on.

Dodao je i da filmovi poput „Vaši i naši“ mogu da doprinesu slabljenju predrasuda i ohrabre mlade ljude da saznaju kako žive njihovi vršnjaci iz drugih delova BiH.

Na drugoj projekciji, održanoj 10. decembra, emitovana su dva dokumentarca. „Živi spomenik“ se bavi žrtvama rata svih nacionalnosti, iskustvima preživelih i traumom koju oni osećaju i 15 godina nakon rata.

Studentkinja prava iz Sarajeva, Nejra Suljović, kaže da su je priče ljudi koji su govorili za ovaj film zaista dirnule.

„Živi spomenik“ je na mene ostavio neverovatan utisak, jer od svih filmova koje sam do sada videla jedino on pokazuje kako rat trajno oštećuje živote žrtava“, kazala je ona. „Poslednja scena, koja prikazuje nepomična lica žrtava, bila je za mene izuzetno jaka. Ne mogu opisati pogled iz očiju tih ljudi. Kao da je život za njih stao i da više nikada neće moći osetiti radost.“

Drugi dokumentarac, pod nazivom „ZIKS“, posvećen je osuđenim ratnim zločincima koji kaznu izdržavaju u

zatvoru u Mostaru. Film se bavi njihovim razmišljanjima o zločinima koje su počinili i kajanjem koje kažu da osećaju, kao i njihovim nezadovoljstvom zbog nejednakih kazni koje su izričene po starom, relativno blagom krivičnom zakonu BiH, i novom, koji propisuje znatno oštrije kazne.

Studentkinja političkih nauka iz Sarajeva, Ivona Narančić, kaže da su je intervjui sa osuđenima iznenadili, jer opovrgavaju njeno uverenje da se svi ratni zločinci ponose onim što su učinili.

„Film pokazuje da svi oni žale zbog počinjenih zločina“, rekla je ona.

Nakon što je odgledao pomenuta dva filma, sarajevski novinar Sanjin Bečić je izjavio da je u njima pruženo „jedno sasvim novo viđenje rata“.

„Lično sam umoran od priča o ratu“, počeo je on. „Ali, ovo je prvi put da sam video dva dokumentarca koji prikazuju priče žrtava s jedne, odnosno ratnih zločinaca, s druge strane. Odabir filmova i redosled kojim su prikazani nagnali su me da shvatim kako možda nije dovoljno rečeno o ratu. Prava istina još uvek nije ispričana.“

S obzirom na uspeh projekta Priče iz tranzicije, IWPR će, zajedno sa svojim lokalnim partnerima, zatražiti finansijska sredstva koja bi omogućila da se taj projekat nastavi i u 2012. godini.

Mirza Ajnadžić je obučeni izveštač IWPR-a iz Sarajeva.

Topic: Medunarodni krivicni sud za bivšu Jugoslaviju

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/me%C4%91unardna-pravdamksj-novembardecembar-2011>